

Hoofdstuk 129

Lieve kleinkinderen,

Kennen jullie de Amerikaanse droom? Nee? Nu, in Amerika kun je van krantenjongen miljonair worden. Is dat niet geweldig! Van jongste bediende in een grote fabriek er zelfs de directeur worden. Van arm, heel rijk worden. Op zich is daar niets mis mee. Ik zeg vaak dat de weg naar miljonair worden mooier is, dan miljonair zijn. (Ik spreek niet uit ervaring....)

Maar wanneer je rijk wilt worden ten koste van de ander, word je dan gelukkig? Ga je letterlijk over lijken om je doel te bereiken? Ik weet zeker dat je daar niet gelukkig van wordt.

Lieve kleinkinderen, ook ik vraag mij wel eens af of wij hier in Nederland in een land wonen, waar de sterksten de macht hebben en de rijken zich verrijken ten koste van de armen.

Wat is het ware geluk in je leven? Als je de reclame op de televisie moet geloven, dan kun je alleen maar gelukkig zijn wanneer je veel dingen kunt kopen. Maar moet geld en bezit het allerbelangrijkste doel in je leven zijn? Mijn moeder leerde mij vroeger het spreekwoord: het is zaliger te geven, dan te ontvangen.

Ik denk, weet wel zeker dat dit spreekwoord het geheim is van echt gelukkig zijn. Onze oud koningin Juliana zei het in haar kerstboodschap van 1973

‘Een ander gelukkig maken is zelf gelukkig zijn.’

Ja, dat is het geheim van gelukkig zijn! Geven, geven en nog eens geven!

En niet alleen met geld kun je geven. Ook zonder geld kun je voor andere mensen heel belangrijk zijn, door er voor hen te zijn. Ook dat is geven!

Hoofdstuk 129 - Naboth, boer in Jizreël - 1 Koningen 21

Niet lang na de geschiedenis met koning Benhadad van Aram gebeurde er iets waardoor Gods toorn in alle hevigheid losbrandde over koning Achab en zijn hele familie.

Omdat de familie van Achab van oudsher uit de stad Jizreël kwam, bezat hij daar nog een perceel landbouwgrond dat hij van zijn vader geërfd had. Hij had er zijn zomerpaleis op laten bouwen. Maar grond voor een siertuin was er niet meer. En wat is nu een zomerpaleis zonder een siertuin? Graag wilde Achab er een perceel grond bijkopen. Maar dat lukte niet omdat de grond om zijn paleis heen allemaal erfbezit was. Een echte Israëliet verkocht het erfdeel van zijn

vader en zijn grootvader niet. Alleen in uiterste nood deed hij dat en volgens de wetten van Mozes kon dat niet eens voor altijd. Eens in de vijftig jaar was er *het jubeljaar* en dan moest volgens deze wet alle erfdeelgrond teruggegeven worden aan de oorspronkelijke bezitter.

Het jubeljaar.

In Samaria, de stad die Achab's vader gebouwd had kon koning Achab alles kopen, verkopen of zelfs gratis krijgen, wat hij maar wilde. Maar hier in Jizreël had hij deze rechten niet.

Het ergste van alles was, vond Achab, dat er heel dicht naast zijn zomerpaleis een perceel grond lag dat uitermate geschikt was voor zijn bloementuin: *de wijngaard van zijn buurman Naboth*.

Maar als er één persoon in heel Israël was die zich strikt aan de wetten van Mozes hield, dan was het deze boer Naboth. Hij zou het erfdeel van zijn vader **nooit** willen verkopen. Maar daar wist koning Achab wel een oplossing voor. Die boer kon hem zijn wijngaard toch wel gratis geven? Dat mocht wel, volgens de wetten van Mozes. En dan gaf hij Naboth later, ook helemaal gratis, een andere, veel grotere en veel duurere wijngaard terug. En als hij wilde kon hij die dan voor veel geld verkopen en er flink aan verdienen.

Dat mocht, want dat was geen erfbezit. En als Naboth nu een beetje schappelijk was, dan waren ze allebei geholpen en hadden ze de wet van Mozes niet gebroken. Hij zou het zijn buurman vragen. Achab ging ervan uit dat het wel goed zou komen.

Op een keer toen koning Achab in Jizreël moest zijn, ging hij voordat hij weer naar Samaria terugging, even een praatje maken bij zijn buurman Naboth. Hij deed zijn best om alles zo goed mogelijk duidelijk te maken. Natuurlijk waren er bezwaren. Volgens de wet van Mozes mocht je dat stukje grond **niet** verkopen. Maar als ze het nu eens anders deden? Ze waren toch niet voor niets burens?

Naboth kon zijn oren niet geloven. Dit meende de koning toch niet? Hij zou op deze manier zijn erfdeel kwijt raken.... Later zou hij veel geld krijgen. Nu als dat geen verkopen was, dan wist hij het niet meer.

Kort was zijn antwoord: ‘Nee koning, dat doen we niet. Daar mag de Heer mij voor bewaren dat ik de grond die ik van mijn vader geërfd heb, aan u zou geven!’

‘Nee koning, dat doen we niet.’

Het was alsof koning Achab een klap in zijn gezicht kreeg. Hij kreeg een hoogrode kleur. Nu had hij het zo mooi gezegd, niets gedwongen en geen dreigementen. Hij wilde alleen maar goed en nu werd hij zo behandeld! ‘Dat de Heer mij daarvoor zal bewaren....’ Het was net alsof hij de schuldige was. Dat kreeg je nu van zo’n vrome man die zo trouw de Heer diende. Hij had gewoon geen respect meer voor zijn koning.

Die heel lange reis van Jizreël naar Samaria was het hem niet uit zijn gedachten. Hij maakte zich hoe langer hoe kwader en toen hij thuiskwam ging hij op een divanbed liggen, met zijn gezicht tegen de muur. Zijn dienaren keken de andere kant uit. Koning Achab had wel vaker van dit soort buien. Ging vanzelf weer voorbij. Maar toen hij ook niet wilde eten, vertelden ze het aan koningin Izébel.

De koningin kwam direct. Ze vroeg haar man: ‘Wat is er met jou aan de hand? Waarom ben je zo somber en wil je niet eten?’

Achab draaide zich om en zei wrevelig: Die Naboth, die Jizreëliet! Ik heb hem gevraagd om zijn wijngaard aan mij te verkopen of desnoods te ruilen als hij dat liever wilde. Maar hij weigerde! Als een hond snauwde hij mij af: ‘Dat de Heer mij daarvoor zal bewaren....’

Izébel kreeg een kleur van kwaadheid. ‘En wat heb jij gedaan?’ vroeg ze. ‘Gedaan?’ antwoordde Achab. ‘Niets natuurlijk. Jizreël is Samaria niet.’ Izébel begon luid en spottend te lachen. Jij bent toch de koning van Israël? Voor de eerste de beste boer die jou beledigt, loop je weg en ga je als een klein, zeurderig kind op bed liggen omdat het zijn zin niet krijgt. Vooruit, kom van dat bed af en ga eten. Ik zorg ervoor dat jij die wijngaard van onze buurman Naboth krijgt.’

‘Ik zorg ervoor dat jij die wijngaard van onze buurman Naboth krijgt.’

Achab keek haar na. Zijn vrouw, ja ze was een koningin die wist wat ze wilde. Zo was ze altijd geweest. Dat deed ze ook al toen hij haar als jonge bruid uit Sidon ophaalde. Altijd ging ze recht op haar doel af. Heel anders dan hijzelf. Hoe zou zij het nu klaarspelen dat hij die wijngaard van Naboth kreeg? Zou ze.....? Soms kon ze zo wreed zijn. Moest hij haar nu terugroepen? In haar geboorteland mocht de koning alles doen. Daar was een koning aan een god gelijk. Maar hier in Israël was dat anders. Maar dat begreep Izébel niet. Hoe spottend had ze zojuist tegen hem gezegd: *Jij bent toch de koning van Israël?* Nee, hij moest haar nu maar niet tegenspreken. Hij was een beetje bang voor haar woorden. Hij moest haar maar haar gang laten gaan. En Naboth? Ach, het was zijn eigen schuld. Had hij maar op zijn voorstel in moeten gaan. In ieder geval, Achab wist nu zeker dat hij die wijngaard zou krijgen. Hij stond op, waste zich en ging lekker eten. Hij had trek. Aan Naboth dacht hij al niet eens meer.

De koningin van Israël, Izébel was haar naam, zat in haar kamer een brief te schrijven aan de oudsten van de stad Jizreël.

‘Kies een vastendag uit, waarop het hele volk bij elkaar moet komen. Organiseer dan een volksvergadering. Niemand mag op die dag iets eten of drinken. En zorg dat Naboth vooraan komt te zitten. Tegenover Naboth moeten twee mannen gaan zitten die bereid zijn om hem te beschuldigen. Zij moeten plechtig verklaren dat hij God en de koning vervloekt heeft. Dan moeten jullie hem en zijn zonen naar een plek buiten de stad brengen en hem met stenen doodgooien.’ Onder de brief zette ze het koninklijke zegel van haar man Achab.

De oudsten van Jizreël schrokken hevig toen zij de brief lazen. Om een man te stenigen was al erg, maar om een onschuldig man die zij allemaal kenden, eerst vals te beschuldigen en hem dan te stenigen, *dat was verschrikkelijk!*

In het diepste geheim kwamen de deftige, voorname en heel vrome mannen bij elkaar. Niemand van hen zei: ‘Hier doe ik niet aan mee. Gooi die brief in het vuur.’

In naam van koning Achab had Izébel hun deze opdracht gegeven en wie niet deed wat de koningin zei, die was zijn leven niet meer zeker....

Na lang overleg besloten ze om dan toch maar te doen wat de koningin hen opgedragen had.

Wat de Here God hiervan zou zeggen, daar dachten ze liever niet aan. Die was zo ver weg. En niemand had hem ooit gezien... Maar het scherpe zwaard van koningin Izébel hadden ze wel gezien en dat was nu heel dichtbij. Na alles nog een keer goed besproken te hebben maakten ze alles klaar voor de wrede moord.

Een paar dagen later waren alle vrije mannen van Jizreël bij elkaar op het plein bij de stadspoort. Met ernstige gezichten zaten ze om een tafel met Naboth als voorzitter vooraan. Niemand wist nog precies wat er stond te gebeuren. Maar dat het om een heel ernstige zaak ging, dat begreep iedereen. En dat er vrij zeker bloed zou vloeien, dat was ook zo goed als zeker. Maar wie had zoiets ergs gedaan dat hij gedood moest worden?

Naboth ging staan en sprak het volk toe. Zelf wist hij ook niet waarom de oudsten deze extra vastendag uitgeroepen hadden. Maar als vrije burger van de stad wilde hij alle medewerking verlenen om uit te zoeken wie dat grote kwaad gedaan had. Met luide stem riep hij getuigen op om te gaan zeggen wat zij gezien en gehoord hadden.

Het werd ijselijk stil op het plein. Je kon een speld horen vallen. Iedereen hield zijn adem in. Welke naam zou er zo dadelijk genoemd worden? Als het maar niet uit je eigen familie was..... Daar kwamen twee mannen naar voren die naast Naboth gingen staan. Hij kende ze wel. Het waren nu niet direct de beste figuren van de stad, maar als vrije mannen hadden zij het recht om te getuigen.

‘Weten jullie er vanaf?’ vroeg Naboth. ‘En hebben jullie bewijs?’

De beide mannen bogen voor Naboth en zeiden: ‘Ja, dat hebben wij.’

Geen mens kon aan hen zien dat het allemaal verraad was en dat zij hun geld voor hun leugens al gekregen hadden. Zoals ze daar stonden leken het net twee heel vrome mannen die het heel erg vonden wat zij nu moesten zeggen om de stad van onheil te redden en om de eer van God de Heer.

Eén van beide verraders nam het woord. Luid en streng klonken zijn woorden over het plein: ‘Ik beschuldig Naboth, de man die hier voor mij staat, dat hij iets heel ergs heeft gedaan. Iedereen in de stad die hem kent denkt dat hij een fatsoenlijk en vroom man is, maar ik heb hem een paar dagen geleden de koning en God horen vervloeken. Hij is een groot zondaar, een opstandeling. Ik vind het heel erg om het te moeten zeggen, maar dit is de waarheid. Mijn vriend en ik hebben het allebei gehoord en dat willen wij met een eed bevestigen.’

Naboth werd zo wit als een dode. Hij wist dat hij onschuldig was en begreep dat dit een complot was tegen hem en zijn zonen. Deze beide schurken beschuldigden hem vals en hij begreep wie hier achter zat. *Mensen met geld en macht*. Dit was de wraak van koning Achab omdat hij zijn erfdeel niet aan hem wilde verkopen....

Zo ver was het dus in Israël heen, dat hij vermoord werd omdat hij Gods wet **niet** wilde breken. En het was de koning die dit deed! Maar als hij nu moest sterven dan zou dat zijn als een eerlijk man.

Naboth sprak zoals nog nooit eerder gesproken had. Het ging nu om zijn leven en dat van zijn zonen. Maar het gaf niets. De mensen wilden niet eens meer naar hem luisteren. Dit was de dag van zijn vijanden en zijn medeburgers van de stad Jizreël durfden niets meer te zeggen.

Na een korte rechtszitting werd Naboth ter dood veroordeeld. Diezelfde dag nog werd hij buiten de stadsmuren gestenigd.

Naboth en zijn zonen worden gestenigd.

Nog geen uur later reed een ruiter de stadspoort van Jizreël uit. Hij bracht koningin Izébel het bericht dat Naboth niet meer leefde. Izébel zelf ging naar Achab toe om het hem te vertellen.

‘Goed bericht,’ zei ze blij. ‘Ga morgen naar Jizreël en neem de wijngaard van Naboth in bezit, want hij leeft niet meer!’

De oudsten van de stad Jizreël hadden hun werk goed gedaan. Koning Achab kon zijn bloementuin laten aanleggen. Izébel had nu toch nog haar wraak gekregen voor haar Baälpriesters die door Elia waren gedood en de beide valse getuigen hadden hun bloedgeld gekregen. Dat was geen klein bedrag geweest, maar de koninklijke schatkist was daar goed voor. In Jizreël zou nog dagenlang over Naboth nagepraat worden, maar op een gegeven moment zou ook hij weer vergeten zijn.

Maar de avond van die vreselijke dag, toen de Heer zijn ogen liet gaan over het land Israël, zag Hij ook het bloed van Naboth en Zijn toorn laaide op als een verbrandend vuur tegen Achab en zijn vrouw Izébel....

Een dag na de moord op Naboth en zijn zonen maakte koning Achab de reis van Samaria naar Jizreël om zijn nieuwe wijngaard in bezit te nemen. Samen met zijn officieren Jehu en Bidkar reed hij over de paden van zijn nieuwe tuin, naast zijn zomerpaleis. Aan Naboth dacht hij niet meer. Een boer die hem beledigd had was gestenigd. Nu, en....? Hij kon zich niet druk maken over elke dode in zijn rijk. Vrolijk en heel tevreden reed hij door de wijngaard.

Plotseling werd Achab bleek van schrik. Midden op het pad waar hij langs moest, stond de profeet Elia. Achab zocht naar woorden, maar voordat hij iets kon zeggen, riep Elia: *‘Koning Achab, u heeft een moord gepleegd!’* En ik zie dat u de wijngaard van die man al in bezit heeft genomen.

Koning Achab, u heeft een moord gepleegd!

Zo zegt de Heer: ‘Ik heb gisteravond het bloed van Naboth gezien. En Ik zal jou daarvoor straffen. Op dezelfde plek waar de honden het bloed van Naboth hebben opgelikt, zullen ze ook jouw bloed oplikken!’

Koning Achab huiverde.

‘Mijn vijand, u heeft mij dus gevonden,’ stamelde Achab.

Maar Elia had nog meer te zeggen.

‘Ja,’ antwoordde hij, ‘ik heb u weer gevonden. Want u heeft uw macht misbruikt om iets te doen wat de Heer slecht vindt. Daarom zal Hij u straffen. De Heer zal niemand van uw familie in leven laten. Hij zal alle mannen doden, iedereen, jong en oud.

De Heer heeft tegen mij ook over uw vrouw Izébel gesproken. Zij zal bij de stadsmuur van Jizreël verslonden worden door de honden! Dat zal ook gebeuren met uw familie. Sterven zij in de stad, dan zijn het de honden, sterven zij buiten de stad in het open veld, dan zullen zij opgegeten worden door de roofvogels.’

Elia was al weer weggegaan toen koning Achab nog steeds diep terneergeslagen op dezelfde plek stond. De woorden van de profeet hadden diepe indruk op hem gemaakt. Het was net alsof hij nu pas begreep wat hij gedaan had.

De onschuldige Naboth, de valse getuigen, de steniging....

In gedachten zag hij hem liggen. En een stem in zijn binnenste zei: ‘Jij Achab bent de schuldige! Jouw vrouw Izébel heeft dit in jouw naam gedaan en jij hebt het haar niet verboden. Waarom, o waarom had hij dit toch toegelaten? Een vrij man had hij vermoord en dat alleen om een stuk grond!’

Achab liet de wagen draaien en ging terug naar zijn paleis in Samaria. Deze wijngaard, het benauwde hem. Hij kon er niet meer in zijn.

Thuisgekomen scheurde hij zijn kleren. Hij trok rouwkleren aan over zijn blote lijf. Het kon hem niet meer schelen wat anderen ervan dachten. Izébel mocht hem uitlachen! Maar hij had vreselijk veel spijt. Hij rouwde over Naboth en over het kwaad dat eenmaal zijn kinderen en kleinkinderen zou overkomen. De hele dag at en dronk hij niet en zelfs ’s nachts trok hij zijn rouwkleren niet uit.

Somber liep hij door de kamers en gangen van zijn paleis.

De koning deed boete over zijn zware schuld.

Die nacht kwam het woord des Heren opnieuw tot Elia.

De Heer zei: ‘Elia, heb je gezien wat koning Achab doet? Hij laat Mij zien dat hij berouw, ja dat hij erg veel spijt heeft van zijn slecht gedrag. Daarom zal ik hem niet straffen tijdens zijn leven. Ik zal zijn familie pas doden als hij opgevolgd is door zijn zoon.’